

RAADSVOORSTEL:

2008-2009

Ons kenmerk: SZ 09.1900122

Registratienummer : GR 09.

Ingekomen op :

Onderwerp: Wijzigingsvoorstel Re-integratieverordening Wwb

Groningen,

Aan de raad,

Hierbij ontvangt u een wijzigingsvoorstel met betrekking tot de Re-integratieverordening Wwb.

Het gaat om een tweetal belangrijke veranderingen. De eerste aanpassing is noodzakelijk vanwege de inwerkingtreding van de wet Stap¹ (artikel 10a Wwb). Dat wetsartikel geeft een kader voor de zogeheten participatieplaatsen. De tweede aanpassing heeft te maken met de invoering van de Wet verbetering arbeidsmarktpositie alleenstaande ouders (nieuw artikel 9a Wwb). In dat artikel is de ontheffing (op aanvraag) van de arbeidsplicht voor alleenstaande ouders geregeld. De huidige tekst van de verordening (art. 5a R-Vo) loopt niet meer in de pas met de huidige wettekst, en om die reden is een aanpassing nodig.

Daarnaast zijn er enkele keuzes, die we de raad voorleggen. Bij de wet Stap zit die keuze in de hoogte van de halfjaarlijkse stimuleringspremie. Bij de wet over de alleenstaande ouders zit de keuze vooral in het aanbieden van scholing gericht op kwalificaties boven de startkwalificatie.

In deze wijziging van de Re-integratieverordening nemen we daarnaast nog enkele technische en redactionele aanpassingen mee.

1. Wet Stap (participatieplaatsen).

De participatieplaats, geregeld in artikel 10a van de Wwb, is bedoeld om een persoon dichterbij de arbeidsmarkt te brengen. Het is een plek voor de bijstandsgerechtigde voor wie de kans op arbeidsinschakeling vooralsnog (zeer) gering is. Het streven is om de deelnemer door te laten stromen naar een volgende trede op de re-integratie-ladder, waarbij het accent meer ligt op arbeidsactivering (bijv. leerwerktrajecten, scholing, taalcursussen) of arbeidstoeleiding (bijv. bemiddeling, sollicitatiecursus). Het uiteindelijke doel is uitstroom naar reguliere arbeid. De regeling is ingevoerd omdat een groot aantal gemeenten behoefte had aan een duidelijke rechtsgrond. Er heerste terughoudendheid om bepaalde, ook langdurige instrumenten in te zetten, vanwege het mogelijke risico dat de deelnemer m.b.t. die "werkplekken" een arbeidsovereenkomst

¹ Stimulering arbeidsparticipatie

zou claimen. Het gaat immers om werkplekken die met behoud van uitkering worden bemenst. Met de nieuwe wetsbepaling is het arbeidsrechtelijke risico afgedekt.

Waaraan moet een participatieplaats voldoen?

Het moet gaan om werkzaamheden met behoud van uitkering die aan twee voorwaarden moeten voldoen, namelijk:

- dat de werkzaamheden in het kader van de re-integratie (arbeidsinschakeling) van de betrokkene worden verricht en
- dat het gaat om onbeloonde additionele werkzaamheden (naast of in aanvulling op reguliere arbeid) die niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt.

De wet Stap formuleert het kader voor een participatieplaats als de gemeente een dergelijk instrument hanteert.

Instrumenten Meedoen en Perspectief op werk.

We kennen binnen de gemeente Groningen een uitgebreid pakket aan re-integratie-, participatie- en activeringsinstrumenten. Daarin zitten ook trajecten die sterk lijken op een participatieplaats. Dat zijn de Meedoen-trajecten en de werkstages in het kader van "Perspectief op werk". Deze instrumenten zijn gebaseerd op artikel 8 van de Re-integratieverordening (stages/activiteiten met behoud van uitkering).

Nu er dus een wettelijk kader voor de participatieplaatsen in de Wwb is opgenomen, moeten we ervoor zorgen dat onze participatie-instrumenten voldoen aan artikel 10a Wwb (Stap-proof). Een en ander noodzaakt tot een aanpassing van de Re-integratieverordening.

Gelijktijdig stellen we voor om ook de maximale termijn van een participatie-instrument te verlengen naar 24 maanden. Het gaat hier nadrukkelijk om een mogelijkheid. Wij blijven vooralsnog bij de eerder gemaakte beleidskeuzes, namelijk de inzet van betrekkelijk kortdurende participatieplaatsen. We willen voorkomen dat deelnemers onnodig lang gebruik maken van een een participatieplaats.

Wel willen we in de nabije toekomst wendbaar en flexibel zijn op dit onderdeel van de re-integratievoorzieningen. Vandaar dat we u voorstellen om de mogelijkheid van langere participatieplaatsen wel alvast in de verordening op te nemen, waarbij we steeds kiezen voor een verlenging met 6 maanden, tot een maximum van 24 maanden.

Stimuleringspremie.

Als we langjarige participatieplaatsen in het leven roepen dan betekent dat volgens de wet ook dat er na afloop van elke 6 maanden de mogelijkheid moet bestaan om een stimuleringspremie aan de deelnemer te vergoeden. Het gaat daarbij om de stimuleringspremie, waarop recht bestaat als blijkt dat de deelnemer voldoende heeft meegewerkt aan het vergroten van zijn kans op inschakeling in het arbeidsproces. Bij een duur van 24 maanden zijn er dan vier momenten om een stimuleringspremie toe te kennen aan de deelnemer. Deze premievergoeding moet ook in de verordening worden gefundeerd.

Wij stellen de raad voor om de premiehoogte vast te stellen op € 300,- per 6 maanden (€ 50,- p/m). De hoogte ervan sluit aan op het premiebedrag dat geldt in het kader van de Meedoen-trajecten (art. 18a Re-integratieverordening).

Armoedeval; op grond van artikel 8 van de Wwb dient -in het kader van de participatieplaatsen- aandacht te worden besteed aan de hoogte van de premie in relatie tot de armoedeval. De gemeente Groningen gaat bij stimuleringspremies in principe uit van € 50,- per maand, in geval van participatieplaatsen betekent dit € 300,- telkens na 6 maanden. Bij deze hoogte zal er in geen enkel type huishouden sprake zijn van een significante armoedeval.

Bijdrage instelling; in de MvT bij de Wet Stap geeft de regering aan het vanzelfsprekend te vinden dat degene voor wie de werkzaamheden in het kader van de participatieplaats worden verricht (derde) na het eerste jaar een vergoeding betaalt aan het college die overeenstemt met de hoogte van de premie. Immers het college heeft dan beoordeeld dat betrokkene vooruitgang heeft laten zien. Wij vinden het logisch dat de instelling die daarvan profijt heeft ook een financiële bijdrage daarvoor levert. Wij stellen u voor om te kiezen voor de volgende invulling. Als de participatie-plaats na het eerste jaar wordt verlengd, kunnen wij van de instelling, waar de additionele werkzaamheden worden verricht, een financiële bijdrage van 50% vragen van het uit te betalen premiebedrag. Deze bijdrage wordt niet gevraagd als in voorkomende gevallen de werkgever/instelling aantoonbaar op een andere wijze een bijdrage levert. Bijvoorbeeld als men de financiering van de (bedrijfs)scholing op zich heeft genomen of dat er nog een flinke investering in de vorm van begeleiding is/wordt geleverd. Er is sprake van een kan-bepaling.

2. Ontheffing arbeidsplicht alleenstaande ouders.

In de Wwb is per 1 januari 2009 een nieuwe bepaling opgenomen onder de naam: "Wet verbetering arbeidsmarktpositie alleenstaande ouders" (Wvaao – art. 9a Wwb). Het gaat om een regeling die beoogt dat veel meer bijstandsgerechtigde alleenstaande ouders zich (eerder) gaan richten op arbeid, re-integratie en/of scholing. En dat de alleenstaande ouder daarmee niet wacht tot de kinderen groot zijn.

De nieuwe regeling geeft de alleenstaande ouder die de volledige zorg heeft voor één of meer kinderen in de leeftijd tot vijf jaar een recht op ontheffing van de arbeidsverplichting. De alleenstaande ouder moet de ontheffing aanvragen. Dit verzoek is onlosmakelijk verbonden aan de scholings- of re-integratieplicht. Alleenstaande ouders kunnen dus alleen ontheffing van de arbeidsplicht krijgen als zij zich laten scholen en kwalificeren. Het college moet er voor zorgen dat er voldoende scholingsaanbod voor de alleenstaande ouders is. Als de ouder geen gebruik wil maken van de regeling dan blijft de algemene plicht tot arbeidsinschakeling en re-integratie (artikel 9 Wwb) gelden. Uiteraard kunnen alleenstaande ouders die zorg en re-integratie niet kunnen combineren op grond van dringende redenen (bijvoorbeeld de zorg voor een gehandicapt kind waarvoor kinderopvang ontbreekt) altijd een beroep doen op de ontheffingsmogelijkheden van artikel 9 Wwb. Dit staat ook (nog) geformuleerd in artikel 5a, eerste lid van de verordening.

Zorgtaken niet langer reden voor ontheffing van de re-integratieverplichting.

In 2004 heeft de raad in Groningen ervoor gekozen dat alleenstaande ouders (met kinderen <5jr) die voorrang willen geven aan hun zorgtaken, recht hebben op een ontheffing van de arbeidsplicht voor 20 uur per week. Dit betekende een ontheffing voor zowel de verplichting om arbeid te verkrijgen en te aanvaarden als de verplichting om te re-integreren. Dat is opgenomen in het huidige artikel 5a lid 1 onder a van de Re-integratieverordening.

Dit artikel is nu niet meer in overeenstemming met de nieuwe wettelijke regeling (art. 9 en 9a WWB). Om die reden is een wijziging van artikel 5a van de Re-integratieverordening noodzakelijk.

Daarmee wordt het uitgangspunt helder: (alleenstaande) ouders kunnen ook tijdens de zorg voor kleine kinderen bezig zijn met de voorbereiding op de arbeidsmarkt. Scholing en re-integratieactiviteiten kan de ouder combineren met privé-taken.

In de verordening tot wijziging van de Re-integratieverordening treft u het aangepaste artikel 5a aan.

3. Scholing/opleiding.

Bovengenoemde wetsartikelen bevatten beide een bepaling over het aanbieden van een scholingsvoorziening als onderdeel van het re-integratietraject.

Alleenstaande ouder zonder startkwalificatie.

Zo bepaalt artikel 9a Wwb dat de gemeente de alleenstaande ouder, die een ontheffing krijgt voor de arbeidsplicht, een scholingsvoorziening moet aanbieden voor zover deze ouder niet beschikt over een startkwalificatie. De desbetreffende scholing of opleiding moet de toegang tot de arbeidsmarkt bevorderen. De gemeente (het college) hoeft een dergelijk aanbod niet te doen als de scholing of opleiding de krachten of bekwaamheden van de alleenstaande ouder te boven gaat.

Alleenstaande ouder met startkwalificatie.

De alleenstaande ouder die wel beschikt over een startkwalificatie en om een ontheffing verzoekt, krijgt in beginsel een aanbod (of moet dat krijgen) om gebruik te maken van één van de "reguliere" re-integratievoorzieningen. Als deze ouder toch een scholingsvoorziening wil hebben dan vult de gemeente -aldus de wettelijke bepaling- de re-integratievoorziening in met een opleiding als bedoeld in artikel 7.2.2 tweede lid onder a van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB): een MBO-4 opleiding. Een en ander wordt meegenomen in de wijziging van de Re-integratieverordening (artikel 5a lid 5 nieuw).

Ook scholing bovenop kwalificerende scholing.

Daarbij stellen we uw raad voor om nog wat verder te gaan dan de beleidsuitgangspunten waarop de wet is gebaseerd. In samenspraak met de alleenstaande ouder, die al beschikt over een startkwalificatie, kan de klantmanager de trajectkeuze invullen met extra scholing en opleiding bovenop het reeds behaalde kwalificatieniveau. Scholing kan ook omscholing betekenen. De verdere invulling is ter beoordeling van het college, zodat dit recht kan doen aan de uiteenlopende situaties waarin alleenstaande ouders verkeren. Ook hier is dus maatwerk aan de orde.

Vooraf in deze tijd van economische neergang, waarin de arbeidsmarkt onvoldoende mensen opneemt, is het zaak dat iedereen zich blijft ontwikkelen, indien nodig via scholing. Als de arbeidsmarkt te zijner tijd aantrekt is de kans op arbeidsinschakeling voor deze groep toegenomen. We stellen uw raad voor deze richting te kiezen.

Scholing wet Stap.

Het onderdeel scholing, zoals vermeld in de wet Stap, gaan we nu ook ook in de Re-integratieverordening opnemen. Dat is wettelijk vereist. De wet Stap bevat de bepaling dat wanneer iemand ten minste 6 maanden heeft geparticipeerd op een plek met behoud van uitkering, hij/zij een aanbod van scholing of opleiding van de gemeente mag verwachten. Ook hier geldt, voor zover de deelnemer niet beschikt over een startkwalificatie.

Overzicht wijzigingen Re-integratieverordening.

1. In artikel 5a, eerste lid, onderdeel a is de laatste zin over tegemoetkoming aan de zorgwens van alleenstaande ouders met een kind tot vijf jaar komen te vervallen en verschoven naar een nieuw vierde lid. De reden is dat de alleenstaande ouder voor ontheffing van de arbeidsplicht nu een beroep moet doen op het bij wetswijziging ingevoerde artikel 9a Wwb. In het nieuwe vijfde lid is aangegeven dat de alleenstaande ouder door het college zal worden ondersteund met scholing of opleiding, zo mogelijk tot boven het startkwalificatieniveau.
2. In een nieuw artikel 8a wordt de participatieplaats als vorm van werkstage voor uitkeringsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt geïntroduceerd n.a.v. invoering van artikel 10a Wwb. In de toelichting hierop wordt uitgebreid uiteengezet wat hiermee wordt beoogd.
3. In een nieuw artikel 8b wordt aangegeven dat van de "werkgever" die de participatieplaats ter beschikking stelt, na een jaar een bijdrage in de uit te betalen premie kan worden verlangd.
4. In artikel 17, zesde lid wordt de uitstroompremie van € 300,-- verhoogd naar € 600,--. Hiertoe was bij de vorige wijziging in 2008 al besloten maar was het bedrag in dit artikellid per abuis niet aangepast.
5. Artikel 18a betreffende premies voor onder andere Meedoenactiviteiten wordt aangepast aan artikel 10a Wwb (participatieplaatsen). De premie blijft € 300,--, na 6 maanden, maar daarvoor komt men dan iedere 6 maanden in aanmerking. Ook de vergoeding van een cursus blijft bestaan.
6. In artikel 21 wordt het mogelijk gemaakt om schuldhulpverlening ook als zelfstandige voorziening aan te bieden. Door plaatsing van dit artikel onder de paragraaf "flankerende voorziening" was hierin strikt genomen niet voorzien.
7. In artikel 23 is de ingetrokken Wet inburgering nieuwkomers vervangen door de Wet inburgering.
8. Artikel 24a is een tijdelijk, namelijk geldig tot maximaal 1 januari 2009, ingevoegd overgangsartikel betreffende allerlei premies voor werkgevers en werknemers van ID-banen. Dit in het kader van de tweede fase van de ombouw van ID-banen waarbij werkgevers en werknemers zoveel mogelijk werden gestimuleerd om reguliere banen te scheppen of aan te nemen. Deze fase is met ingang van 1 januari 2009 voltooid. Artikel 24a is uitgewerkt en kan daarom vervallen. Uiteraard kan men een beroep blijven doen op de reguliere premies die voor alle werkgevers en werknemers gelden.

9. De Toelichting algemeen is aangepast aan de wetswijziging van de Wet stimulering arbeidsparticipatie. Bij deze wetswijziging is namelijk ook artikel 8 Wwb betreffende de opdracht voor het maken van verordeningen gewijzigd.
10. De Artikelsgewijze toelichting is aangepast aan de wijzigingen in de artikelen van de Re-integratieverordening.

De wijzigingen treden in werking op de dag na die van de bekendmaking en werken terug tot en met 1 april 2009. Dit laatste in verband met de wijziging van artikel 8 van de Wwb (opdracht tot het maken van verordeningen) per 1 april 2009.

Wij stellen u voor te besluiten:

- I. het Wijzigingsvoorstel Re-integratieverordening Wet werk en bijstand vast te stellen;
- II. de Verordening tot wijziging van de Re-integratieverordening Wet werk en bijstand 2009 vast te stellen;
- III. de Verordening tot wijziging van de Re-integratieverordening Wet werk en bijstand 2009 bekend te maken door plaatsing in het gemeenteblad en te publiceren in de Groninger Gezinsbode;

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,

Jacq. Wallage.

H.P. Bakker.